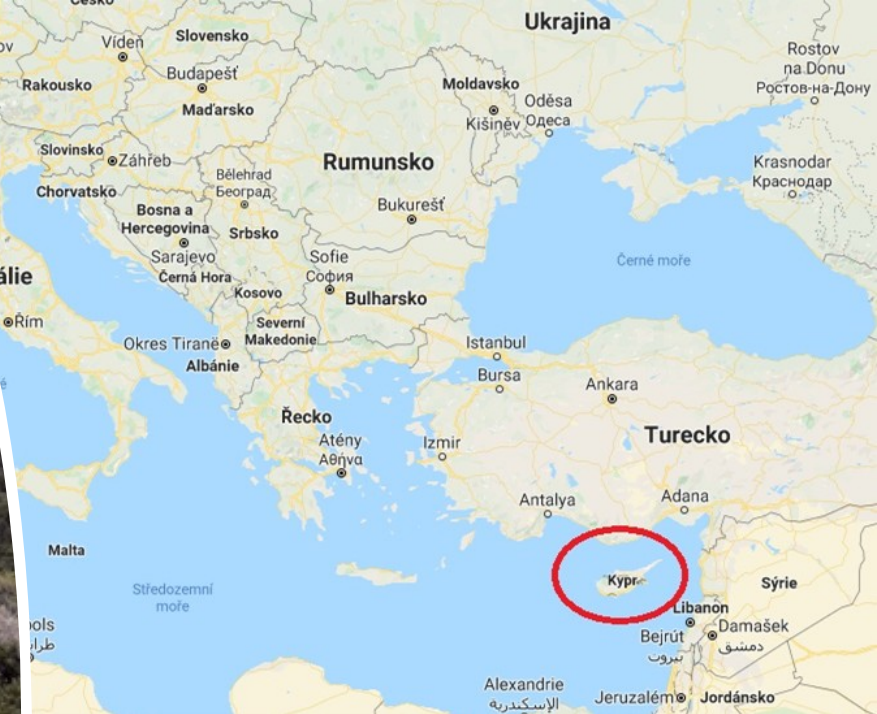

Kypr

- Jan Bochynek
- 444383

Základní informace

- Oficiální název: Republika Kypr (prezidentská republika)
- Současný prezident: Nikos Anastasiadis
- Rozloha: 9 521 km²
- Počet obyvatel: 1 267 000 (cca 77% řeckové, 18% turci)
- Hlavní město: Nikósie
- Úřední jazyk: Řečtina, Turečtina (často používaná i angličtina)
- Náboženství: Řecká ortodoxní církev 78%, Muslimové 18%
- Od 2004 člen EU, od 2008 v eurozóně
- Není v Schengenu

Historie

- Vzhledem k poloze Kypru se na tomto území v historii prostřídalo velké množství národností
- Původně byl Kypr osídlen z Mykén ve 2. tisíciletí př. n. l.
- Od té doby přináležel ke starořecké civilizaci, se kterou se vyvíjel
- Poté byl postupně dobýván Asyřany, Egyptány, Peršany, Makedonskou říší, Západořímskou i Byzantskou říší, Araby, Francouzskou dynastií a Benátskou republikou
- Následně roku 1571 byl ostrov dobyt Turky a ustálil se pod nadvládou Osmanské říše, která trvala po dobu 3 stol.

Moderní historie

- V průběhu 19. stol. začal narůstat řecký nacionalismus
- Roku 1878 získali ostrov do správy Britové na základě tajné dohody s Turky
- V roce 1914 byl Kypr oficiálně připojen k Velké Británii
- V roce 1950 se uskutečnilo „referendum“ o nezávislosti na VB
- Přes 96% obyvatel hlasovalo pro rozchod s VB, i přes to Britové výsledky odmítli
- V roce 1955 vypukl boj za nezávislost (gerilové útoky na Brity)
- 1960 Kypr získává nezávislost (Británie si dodnes ponechala v držení 2 vojenské základny)
- Na základě tlaku Turecké menšiny byla do Kyperské ústavy zakotvena podmínka, která znemožňuje připojit Kypr k Řecku

Vznik konfliktu

- Krátce po získání nezávislosti se rozhořel etnický konflikt mezi Řeky a Turky
- Po vzájemných střetech byla mezi oběma národy stanovena nárazníková zóna- tzv. zelená linie
- Od roku 1964 v této zóně operují jednotky OSN
- Tato separace omezovala prosperitu ostrova
- V roce 1974 se řecko-kyperští nacionalisté pokusili o převrat a připojení ostrova k Řecku
- Na tuto hrozbu zareagovali Turci invazí svého vojska na severní část ostrova
- Turci obsadili 1/3 území, ze které vyhnali zbylých cca 195 000 Řeků na jih
- Na sever se naopak přesunulo asi 45 000 Turků

Nárazníková zóna OSN

Území ovládané
mezinárodně uznanou
Kyperskou Republikou

Území ovládané pouze
Tureckem uznanou
**Severokyperskou
Tureckou Republikou**

Voj. základna
Dhekelia

Voj. základna
Akrotiri

Zdroj: [Wikipedia.org/Google.maps/ČT24](https://www.wikipedia.org/Google.maps/ČT24)

Další vývoj

- Vlivem nucených přesunů obyvatel jsou oba národy téměř dokonale homogenními
- V roce 1983 vůdce kyperských Turků vyhláší Severokyperskou tureckou republiku
- Její nezávislost doposud uznalo jen Turecko
- V roce 2004 bylo na popud OSN uspořádáno referendum o sjednocení ostrova, referenda se zúčastnilo téměř 88% voličů
- V severní části bylo přijato 65% tureckými Kypřany, V řecké části zamítnuto 76% obyvatel
- Téhož roku byl Kypr přijat do EU jako celek s tím, že legitimním členem je jen Řeky obývaná část ostrova
- V roce 2014 nařídil Evropský soud pro lidská práva, aby Turecko odškodnilo kyperské Řeky za nucené vysídlení a diskriminaci po turecké invazi 1974

Současná situace

- Částečné uvolnění napjatých vztahů
- OSN stále dohlíží na hranici
- Turecká vojska stále přítomna v SKTR, dle neofic. informací je na ostrově také připravena řecká armáda
- Od roku 2008 vytvoření několika hraničních přechodů
- Na prvním místě ekonomika a hospodářský růst (konflikt až druhořadý)
- EU a OSN se snaží znovusjednotit Kypr pomocí obchodu
- Situaci komplikují historicky problematické vztahy mezi Řeky a Turky a také v paměti stále živé křivdy týkající se násilného vystěhování a oboustranné diskriminace

Přehled

- **1571** – Dobytí ostrova Turky – nadvláda Osmanské říše
- **1878** - Britové získávají od Osmanské říše ostrov do správy. Turci si nad ním ale uchovávají formální suverenitu.
- **1914** - Velká Británie připojuje ostrov ke své koloniální říši. Turecko uznalo tento stav až Lausanskou smlouvu v roce 1923.
- **1955** – Boje za nezávislost
- **1960** - Kypr získává nezávislost. Prezidentem se stal vůdce kyperských Řeků na ostrově, arcibiskup Makarios. Velká Británie si ponechala v držení vojenskou základnu Akrotiri a Dhelekia, které ovládá dodnes.
- **1964** - Na ostrově začíná působit mírová mise OSN, etnický konflikt mezi kyperskými Řeky a Turky, ve kterém se angažují také jejich "domovské" státy, ale pokračoval.
- **1974** - V jižní řecké části ostrova došlo k vojenskému puči proti arcibiskupu Makariovi. Svržení prezidenta s cílem sjednotit ostrov s pevninským Řeckem, vyvolalo invazi Turecka na severovýchodní část Kypru. Kypr je definitivně rozdělen nárazníkovou zónou (tzv. Zelená nebo Attilova linie). Dělicí čára prochází i hlavním městem Nikósií.
- **1983** - Vůdce kyperských Turků Rauf Dentaš vyhláší Severokyperskou tureckou republiku. Její nezávislost doposud uznalo pouze Turecko.
- **2004** - Neúspěšné referendum o sjednocení ostrova.
- **2004** - vstup řecké části Kypru do EU.

Zdroje

- ŠLACHTA, Mojmír, Tomáš BURDA a Milan HOLEČEK. *Ohniska napětí ve světě*. Praha: Kartografie Praha, 2007. ISBN 978-80-7011-926-6
- <https://www.euroskop.cz/549/sekce/kypr/>
- [https://cs.wikipedia.org/wiki/Kypr#cite_note-The World Factbook-1](https://cs.wikipedia.org/wiki/Kypr#cite_note-The_World_Factbook-1)
- https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/severni-kypr-vyroci-turecko-armada.A190719_100528_zahranicni_bur